

Åklagaren som planerade att snickra ihop brottsmisstankar mot Expressen

28 december, 2011 kl 06:55 Av [Thomas Mattsson](#)

Å ena sidan: en samhällsviktig undersökande journalistik om illegal vapenhandel som får till resultat att Expressen lämnar över en insmugglad pistol till polisen – samtidigt som regeringen planerar en allmän vapenamnesti.

Å andra sidan: en åklagare som redan innan han hunnit förhöra Expressens journalister skriver ett internt direktiv till polisen om att han minsann ska *"snickra ihop brottsmisstankar"*...

I går åtalades Expressens reporter Diamant Salihu för vapenbrott, samt nyhetschefen Andreas Johansson och undertecknad för anstiftan till vapenbrott. Alla nekar, förstås.

Bakgrunden är två reportage från oktober 2010, där Expressen undersökte påstående från poliser och politiker om att illegala vapen *"flödar"* i Malmö.

Vid den här tidpunkten härjade den nye *"lasermannen"*, som misstänks vara den nu häktade Peter Mangs, genom att skjuta oskylda malmöbor. Vansinnesdåden blev till en världsnyhet och ministrar och partiledare valfärdade till Malmö för att visa sitt stöd och kritisera tillgången till vapen.

När det krävdes hårdare lagstiftning beslöt jag att låta Expressen granska poliser och politiker: är det verkligen så lätt att köpa ett stulet vapen i Malmö som de säger?

Ett flertal chefer och medarbetare på Expressen var på olika sätt involverade i reportage där vi intervjuade polisen, tullen och kriminella. Det slutade med att vi köpte en insmugglad pistol och – givetvis! – direkt överlämnade den till polisen.

Därmed var i alla fall ett farligt vapen borta från Malmös gator, och det efter en förvisso relevant men inte särskilt ny journalistik. Det har nämligen flera gånger tidigare hänt att olika redaktioner köpt exempelvis vapen eller narkotika, att först ge detta till polisen och därefter rapportera om problemet.

Mig veterligen har någon åklagare då aldrig agerat mot medierna, som ju självklart saknat brottsligt uppsåt och bara agerat för att belysa missförhållanden.

Exempler är många och kända: journalister som granskar flygplatssäkerheten har lyckats föra in farliga föremål förbi kontrollerna och ibland har det dessutom handlat om rena brottsprovokationer.

Expressen, och många andra medier, har låtit ungdomar försöka köpa folköl för att testa butikernas 18-årskontroller, och ibland skickat fram färgade kvinnor och män till krogörrarna för att se om nöjesetablissemangen diskriminerar. Och så vidare.

I både stora och små frågor är sådana här journalistiska arbetsmetoder viktiga för att vi ska kunna sätta fokus på, som nu, den ljusskygga vapenhandeln i Malmö.

Det finns i vapenlagen också en särskild åtalsprövningsregel, varför åklagaren inte hade behövt låta åtala tre journalister för ett undersökande reportage om han inte hade velat.

Tajmingen, med ett åtalsbeslut i går, blev ju även till sämsta tänkbara för kammaråklagare Jörgen Larsson.

I måndags sköts ju ännu en person ihjäl i Malmö, ytterligare två skottsbadades, och man kan nog anta att mördaren som bar en Halloween-mask saknade vapenlicens...

I går morse dömdes två svenskar, Martin Schibbye och Johan Persson, till elva år i fängelse i Etiopien för påstått terrorbrott trots att de bara hade gjort sitt jobb som journalister och försökt dokumentera övergrepp inne i landet...

Sedan, då, ett åtal från åklagare Larsson mot tre Expressen-anställda för att vi i Malmö anskaffade ett illegalt vapen och direkt gav det till polisen...

Men redan när utredningen drogs igång slog faktiskt åklagaren, i ett mejl till polisen den 27 oktober 2010, fast att han skulle *"snickra ihop brottsmisstankar"* mot journalisterna.

Det känns ju inte helt seriöst.

Inte heller hans skriftliga besked till polisen om att de kommande förhören med journalisterna skulle innebära *"en massa snack"*.

Nog borde man kunna kräva en mer objektiv hållning från en åklagare?

En annan chefredaktör, Lars Johansson på skånska Helsingborgs Dagblad, kallar detta för ett *"löjligt åtal"* och [skriver i sin blogg](#):

"Har samhället verkligen inte viktigare saker att beivra? Det känns också som ett hån mot alla som drabbas av riktiga brott, men där utredningar snabbt läggs ner eller åtal aldrig väcks."

[Min kritik mot åklagarbeslutet](#) handlar naturligtvis inte om att journalister bör vara straffimmuna, utan om att reportagen om illegal vapenhandel var en så uppenbar journalistisk gärning att man inte kan tala om ens ett mycket kort *"innehav"* av pistolen – den bara transporterades till den plats där polisen ville hämta upp vapnet.

Jag tycker att det här var två viktiga reportage.

Jag tycker också att det är bra att pistolen nu, tack vare Expressens duktige reporter Diamant Salihu och hans ambitiösa kollegor, finns i polisens förvar istället för i någon kriminells händer.

<http://bloggar.expressen.se/thomasmattsson/2011/12/aklagaren-som-planerade-att-snickra-ihop-brottsmisstankar-mot-expressen/>